

Dagdas vidusskola

Dagdas vidusskolas Latviešu valodas un Literatūras MA sadarbībā ar kultūras un mākslas biedrību „TEIRA LATGOLYS MUOKSLA” rīkotā

KONKURSA

Gostūs ar savu porsoku

PASAKU KRĀJUMS

Skaistais vilka sapnis.

Reiz kāds vilks, nogājis lielu attālumu, apstājās mežā, plānodams atrast piemīlīgu un drošu vietu, lai pagulētu. Meža malā bija tikai reti koki un mitras sūnas, tāpēc vilks devās dziļāk mežā. Viņa nogurušās kājas spieda viņu pie zemes, un acis vērās ciet. Savas mājas vilkam nebija, un viņš tās arī netaisīja. Domādam, ka viņš ir meža saimnieks un viņam nekas nedraud, viņš atrada lielus, biezus krūmus. Tur viņam bija atpūtas vieta.

Pēc dažām minūtēm vilks jau gulēja dziļā miegā. Saprņī viņš redzēja, ka tam tuvojas liels aitu bars, un te nu būs lieliska maltīte. Patiesībā nekādas aitas mežā nekādus labumus nemeklēja, un vilka sapnis turpinājās. Vilka ausīs skanēja zirga pakavu skaņas, prāts bija priecīgs, jo viņš cerēja noķert zirgu. Tas tik būtu liels ieguvums! Viņa sapnis nebija piepildāms, jo tālākie notikumi izvērtās pavisam dīvaini. Īstenībā zirga vietā stāvēja liels koks ar asām skujām un bira vilkam uz muguras, bakstot pelēko kažoku. Guļot dziļā miegā, vilks sapņoja par savu lielumu un bija pārliecināts par savu varenību.

Pēkšņi mežā atskanēja kāda zvēra kliedziens, un vilks pamodās. Vilkam nebija skaidrs, vai viņa sapnis ir beidzies. Tad viņš satinās kamoliņā un atkal aizmiga. Tam sapnī uzradās bebrš, kurš, rādīdams savus zobus, ķircināja vilku. Vilkam uznāca dusmas, jo tāds prasts un niecīgs zvērs mēģina viņu izsmiet. Bija tāda iespēja bebru satvert, bet neizdevās, jo bebrš metās ūdenī un pazuda.

Strauta otrā pusē stāvēja lapsa un vēroja gulošo vilku. Nudien lapsai gribējās vilku paķircināt, un viņa sāka riet kā suns. Dzirdot lapsas riešanu, vilks pamodās un, ieraudzījis lapsu-kūmiņu, nopriecājās un teica: „Sveika, mīļā lapsa!”

Lielā meža viltiece bija ar mieru iet vienu ceļu ar vilku, jo cerēja iegūt kādu daļu no vilka medījuma.

Darba autors – Anžela Kovalevska

Klase – 6.

Izglītības iestāde – Dagdas vidusskola

Skolotāja vārds, uzvārds – Aina Slesare

Puorsoka par osoru

Kod es vēl beju moza, maņ baba bīži lasieja un arī pošā izdūmova puorsokys. I tagad, kad babys vairs nav, es atcerūs i puordūmoju jusos stuostus.

Reiz dzeivuoja divejis osorys – prīka i bādu osora. Jom dzeivī guoja vysaiži; gon prīcovuos kūpā, gon bādovuos. Tod vīnu dīnu obys sazastreidējuos par tū, kura ir golvonuo un suoka kotra pīruodeit sovu taisneibu - kod vairok osoru cylvaks izraud.

Prīka osora suoka uzskaitēit sovus pīrodejumus; cylvāks daudzreiz raud, kod ir sajiusmā par kaidu izdevušūs gadiejumu, lītu, mīlesteibu, draudzeibu, dažreiz skaistu pavasara zīdu, sauleiti zylajūs debešūs, meiļu vuordu, laimestu kaidā loterejā, nūskateitū filmu ar laimeigom beigom voi izlaseitū gruomotu, stuostu, dzeivis gudreibu i atklosmi sovuos atziņuos.

Bādu osora gribieja vairuok vysus saraudynuot, tuopēc stuosteja par tū, ka cylvāks vysvairuok raud bādus: nalaimī, puordzeivuojumūs, gryuteibuos, izmysumā, bierīs, paleikūt bez jebkaidom iztykys īspiejom, nūnokūt naparedzeitūs apstuokļūs.

Tai obys osorys streidiejuos dauzys dīnys, nedēļis i mienešus. Kurš lai izšķir obu streidu? I tod obys osorus vīnuojuos, ka juoprosa atbiļde pošam cylvākam, jo jys ir tys, kurš juos roda.

Cylvāks uzklauseja obu stuostu, īgryma dziļuos puordūmuos i piec kaida laiceņa pasacieja : ”Obys maņ asot vajadzeigys, juo kotra cylvaka dzeivī ir sovs laiks prīkim i sovs laiks bādom.”

Obys osorys puorsteidze cylvāka atbiļde, ka kotra nu jom ir svareiga - sovā laikā i sovā vītā, lai prīcuotūs i bāduotūs, jo tai šai pasaulā ir īkuortuota – piec prīkim ir arī bādys, i ūtraižuok. Tai obys osorys otkon sasadraudzājos, juo saprota, ka ir našķiramys i svareigys, kotra sovā laikā, vajadzeibā i vītā.

Jā, kaut gon osorys nav tikai cylvākim, tuos var arī dzeivinīku acīs saskateit gon par izmysumu vai prīkā asūšym kačeišym i suneišym, bet muna baba stuostieja par mys – cylvākim.

I juos puorsokys i dzeivis gudreibys turpynuosīs arī manī i munūs bārnūs – paaudžu paaudzēs.

Sintija Sadovska

12. a klase, Dagdas vidusskola

Skolotāja Velta Augustova,

Latgaliešu tradīcijas.

Sensenos laikos dzīvoja meitene Maija. Viņa bija slinka, nevarēja atrast sev draugus. Tad meitene devās pasaulē meklēt laimi. Ejoj pāri sapuvušam, greizam koka tiltiņam, viņa nokļuva Latgalē. Te zaļoja ozoli, dziedāja putni, smaržoja jasmīni. Viņa nonāca pie ezera, kur ieraudzīja gulbju ģimeni, un iedomājās par saviem tuvajiem. Meitene sāka raudāt, jo saprata, ka nevarēs neko sasniegt.

Te pienāca vietējā sieviete baltā villainē, un tā kā cilvēki Latgalē ir pieklājīgi un palīdz cits citam, šī sieviete piedāvāja meitenei nākt dzīvot pie viņas, taču Maijai būs jāiemācās trīs lietas: latgaliešu dziesmu, pagatavot latgaliešu tradicionālo ēdienu un izadīt latgaliešu cimdus. Maija piekrita.

Nākošajā dienā viņa gāja pa pļavu un ieraudzīja mazu meiteni, kura dziedāja ļoti skaistu dziesmu "Auga, auga rūžņa". Maija palūdza iemācīt dziesmu un ātri to apguva. Pastaigājoties pa ciematu, Maija sajuta patīkamu smaržu. Viņa ienāca mājās un sasveicinājās. Saimniece cepa asuškas, aicināja Maiju palīgā. Tās bija brīnumaini gardas, īpaši sviesta mērcītē. Maija pierakstīja sev recepti un atvadījās. Trešā uzdevuma izpildei Maija devās pie vecmammašas Toņas. Pēc divām nedēļām bija gatavi krāšņi, rakstaini cimdi. Tagad viņa zināja, ka tie jādāvina līgavainim. Maija parādīja sievietei baltā villainē cimdus, recepti un nodziedāja dziesmu.

Tagad meitene vairs nebija slinka un skumīga. Viņa gaidīja līgavaini.

Armands Danilevičs

8. b klase

Dagdas vidusskola

Skolotāja Vija Gekiša

Kā lapsas gāja medībās.

Reiz kādā mežā bija liela ala, to izveidoja gudra lapsa, lai tur slēptu savus medījumus. Bija dažas veiksmīgas dienas, kad lapsa varēja piepildīt savu alu līdz malām. Tad viņai likās, ka dzīve ir laimīga un skaista, viņa domāja, ka nebūs badoties, jo viņai ir lemtas izdevīgas medības. Nu bet viņas domas pēkšņi mainījās, jo daudzas dienas nebija neviena neuzmanīga putna, kuru lapsa varētu noķert.

Lapsai bija jādomā, kā iekļūt kādā putnu fermā, kur dzīvoja daudz vistu un skaistais gailis. Lapsa bija pārliecināta, ka viņa ir gudra un atjautīga un tas nav neatrisināms jautājums. Agrā rītā lēni un uzmanīgi viņa tuvojās putnu fermai. Viņa priecājās, jo tūlīt viņas zobos būs vistiņa - mīksta un garšīga. Pēkšņi atskanēja gaiļa skaļā dziesma. Lapsa saprata, ka vistas ir kūtī, nevis ārpusē, tāvad viņas plāni par medībām nav piepildāmi. Viņas kuņģis gaidīja gaļas kumosu un spieda lapsu vēl vairāk domāt par medībām.

Lapsa bija pārliecināta, ka viņa ir visgudrākā un pratīs vistas izvilināt ārā no kūts, un tad viņa būs paēdusi visā pārpilnībā. Izrādījās, ka gailis uzmodināja fermas saimnieku Imantu, kurš nāca barot vistas. Pamanot saimnieku, lapsai bija jābēg projām, aizmirstot par saviem plāniem. Viņa nolēma, ka tālu nav jāiet, var paslēpties krūmos un gaidīt, zinot, ka vistas izlaidīs no kūts. Un tad viņa rīkosies. Pagaidot kādu laiku, nekas nemainījās, gailis joprojām dziedāja savu dziesmu. Vistas mierīgi knābāja saimnieka doto barību un nejuta nekādas briesmas. Lapsas dusmām nebija gala, jo viņas ieguvums nebija piepildījies. Fermas durvis atvērās, un lapsa pamanīja saimnieka bises smaku. Lapsa bija briesmās, jo pati varēja tikt nomedīta. Bija jādomā, kā pazust projām no paslēptuves, kamēr saimnieks viņu nepamanīja.

Gudrajai lapsai izdevās nokļūt līdz savai alai, lai tur turpinātu savus medību plānus un mierinātu tukšo kuņģi ar labām domām par vieglo ieguvumu.

Šajā pasakā ir pamācība: ka nevajag būt pārliecinātam, ka tev viss izdosies un ka tu esi gudrs.

Darba autors – Augusts Kovalevskis

Klase – 8.

Izglītības iestāde – Dagdas vidusskola

Skolotāja vārds, uzvārds – Aina Slesare

Mazais ezers.

Reiz dzīvoja bagāts kungs, kura ietekmē atradās neliels ciematiņš. Vietējie ļaudis bija iebiedēti, jo kunga vara un īpašumi bija diezgan lieli. Vīrieti ciemata iedzīvotāji sauca par Bagāto Juri.

Kādā karstā vasaras dienā ciematā ieradās neparasta kundze ar sulaini. Sievieteij bija zelta rotas, tumši, gari un kupli mati, kuros bija iesieta zeltīta lente. Kungs nespēja savaldīt dusmas un pievilka sulaini Lubānu pie sevis, stingri un bargi pavēlot sagādāt viņam tādu pašu lentīti. Vīrietis tikai uzsmaidīja. Tajā pašā mirklī uz Jura rokas tika uzsiets tāds pats zelta rotājums.

Nākamajā dienā kungs pamodās no vietējo ļaužu runām. Izejot ārā, vīrietis ieraudzīja brīnumaini skaistu kalnu, kura virsotnē atradās rožu dārzi un grezna pils. Tajā pašā mirklī ļaužu drūzmā parādījās smaidīgais sulainis. Bagātais Juris atkal pievilka vīrieti pie sevis un pavēlēja uzcelt pili arī viņam. Sulainis uzsmaidīja, nedaudz paklanījās un pēkšņi nozuda. Tajā pašā mirklī aiz kunga muguras parādījās neliels kalniņš, kur daiļu rožu vietā auga parastas priedes. Kalna galā atradās diezgan līdzīga, bet daudz mazāka pils. Bagātais Juris nebija apmierināts, tomēr ļoti lepojās, ka kļuva vēl bagātāks.

Nākošajā rītā kungs pamanīja, ka blakus sievietes kalnam parādījās neliels, bet skaists ezers. Ciemata iedzīvotāji nosauca šo ezeriņu par Dagdas ezeru. Neviens nesaprata, vai tas ir sievietes vārds vai pils nosaukums. Nepaspēja Bagātais Juris izteikt neapmierinātību, kā aiz muguras parādījās smaidīgais sulainis. Kungs pavēlēja, lai arī blakus priežu kalniņam parādītos viņa personīgais ezers. Tā arī notika, tomēr ezeriņš bija ļoti mazs. Vietējie ļaudis nolēma nosaukt šo ezeru sulaiņa vārdā - par Lubānu.

Pa nakti pilsētā nozuda visi, kuriem rokās bija uzsieta zeltīta lente, tajā skaitā arī Bagātais Juris. No tiem laikiem arī dīvaino kundzi un smaidīgo sulaini neviens neredzēja. Pazuda arī rožainais kalns ar greznu pili, pāri palika tikai Dagdas un Lubānas ezers un kunga īpašums. Ļaudis nopriecājās, bagātību sadalīja savā starpā un turpināja dzīvot bez bailēm.

Kristīne Mihailova

8. b klase

Dagdas vidusskola

Skolotāja Vija Gekiša

Fēnikss.

Reiz, sense nos laikos, dzīvoja fēnikss vārdā Dagda. Viņš mitinājās mežā, kas atradās pie liela, skaista ezera. Arī cilvēkiem tas iepatīkās, tāpēc viņi blakus izveidoja nelielu ciematu.

Dagdai bija sarkanas, kvēlošas spalvas un lieli spārni, viņa balss bija skaistākā visā pasaulē. Citiem putniem tas nepatika, jo salīdzinājumā ar fēniksu viņi vairs neizskatījās tik daiļi kā agrāk, kad šī brīnumainā būtne ieradās šajā zemē. Visi apkārtnē dzīvojošie putni salidoja kopā, lai izdomātu, kā padzīt Dagdu. Vakarā viņi kopā uzbruka fēniksam un smagi ievainoja to. Bēgot no putniem, Dagda paslēpās kādā šķūnī, kur pavadīja nakti.

Jaunietis Jānis pamodās agri no rīta, kad saule tikko parādījās pie horizonta līnijas. Izejot no mājām, zēns pamanīja asinis un nedaudz vēlāk atrada neparastu putnu, kas bija brīnumaini skaists, taču ievainots. Jānis ienesa fēniksu mājās, kur piedāvāja viņam ēst un dzert. Puika atrada zāles, kas spēja dziedināt kā cilvēku, tā arī dzīvnieku brūces. Dagda bija ļoti pateicīgs savam glābējam. Zēns sadraudzējās ar putnu, un viņi sāka dzīvot kopā.

Kādu nakti ciematam uzbruka svešie ļaudis un sāka dedzināt ēkas. Cilvēki gulēja, tāpēc uzbrucējus pamanīja tikai tad, kad ugunsgrēks jau bija liels. Sievietes ar bērniem bēga prom, bet vīrieši sāka cīnīties. Jānis arī gribēja skriet, taču viņu kāds pagrūda. Dagda metās meklēt savu draugu, taču viņam traucēja uguns liesmas. Fēnikss uzlidoja virs haosa, kas notika ciematā, un sāka dziedāt. Visa uguns, kas bija apkārtnē, pielidoja putnam blakus un pazuda, bet Dagda, iztērējot visus spēkus, sāka krist. Pirms aizvērt acis, viņš ieraudzīja skaistāko saullēktu savā dzīvē. Iebrucēji ļoti nobijās un aizskrēja, bet zēns pienāca pie pelniem, kas palika no viņa drauga. Pēkšņi tie sāka kustēties, un no tiem izkāpa mazs putnēns.

Cilvēki ciemata vietā sāka celt pilsētu un bija ļoti pateicīgi fēniksam. Pilsētu nosauca putna vārdā un attēloja uz ģerboņa.

Ksenija Barkanova

8. b klase

Dagdas vidusskola

Skolotāja Vija Gekiša

Uguns un ūdens Daugavpilij.

Reiz, sense nos laikos, dzīvoja varens, labsirdīgs karalis Rūdolfis. Viņš apprecējās ar apbrīnojami skaistu un gudru sievieti, kuru sauca Austrā. Dzīvoja viņi laimīgi savā izveidotajā pilsētā, greznā pilī. Pilsētiņu nosauca par Daugavpili, jo tā atradās senās Daugavas abos krastos. Pilsēta bija skaista un aizsargāta, tāpēc ka to aizstāvēja valsts stiprākie karavīri, kuri nekā nebaidījās, viņi bija stalti un drošsirdīgi. Nesen karalienei Austrai piedzima meita, un karavīru komandiera sievai trīs dēli. Viņus nosauca par Miķeli, Gustavu un Bruno, bet mazo princesi par Doru. Meitene ātri izauga, kļuva par īstu daiļu princesi. Viņas mati bija gari, sarkani un sprogaini, āda bāla, pati gara un tieva. Zēni kļuva līdzīgi tēvam, skaisti, drosmīgi un stipri. Bērni vienmēr bija kopā, visu bērniņu pavadot ļoti draudzīgi.

Drīz Dorai būs jāamanto tēva tronis, jo viņa kļūs pilngadīga. Zēni arī sāks pildīt tēva pienākumus. Dzimšanas dienas svinībās ieradās negaidīts viesis – vecā, ļaunā Ragana, kura nozaga ūdeni un liesmu no visas pilsētas. Bez uguns un ūdens dzīve nav iespējama, tagad nav ne upju, ne ezeru, ne gaismas, ne siltuma. Dora nevarēja sēdēt un neko nedarīt, un meitene nolēma atgūt nozagto. Vecāki nelaida viņu vienu doties ceļā, bet deva palīgā karavīrus: Gustavu, Bruno, Miķeli. Viņi zināja, ka ceļš nebūs tik viegls un būs jāpacenšas, jo bez uguns un ūdens mājās nepārnāks.

Tēvs iedeva karti, kur bija atzīmēta Raganas mītne. Draugi devās ceļā, nogāja pusi ceļa un saprata, ka pāiet nevar, jo redzēja savas kājas iestrēgušas purvā. Bruno atpalika no princeses un brāļiem. Pūsis nebija gājis caur purvu, tāpēc viņam izdevās izvilkt visus trīs iestigušos. Tie nolēma iet apkārt purvam un būt uzmanīgākiem. Bija jau diezgan vēls, sagribējās atpūsties, tādēļ palika nakti mežā, bet no rīta turpināja ceļu. Pamodās un steidzās pie vecenes. Pienākot pie Raganas būdas, viņi prasīja atdot uguni ar ūdeni, taču tā nebija apmierināta un lūdza kaut ko apmaiņā - Doras daiļumu un jaunību. Jaunieši piedāvāja uzcelt jaunu, greznu būdu, varbūt tad Raganai līgavainis atradīsies. Ragana piekrita.

Pilsētai atdeva gan uguni, gan ūdeni, vecene solīja nekad tā nedarīt un pazuda no viņu dzīves uz mūžu. Visi bija laimīgi! Karalis bija mierīgs par troņa mantinieci Doru. Karavīri kļuva par varoņiem, zināja tagad, ka visus šķēršļus var pārvarēt, ja ticēsi saviem spēkiem. Visi dzīvoja mierā un satiecībā.

Kristīne Kuzmina

8. b klase

Dagdas vidusskola

Skolotāja Vija Gekiša

Dagdas ezera rašanās.

Reiz, sensenos laikos, dzīvoja jauna meitene. Viņai bija divi vecākie brāļi, kuri aizrāvās ar dārglietu meklēšanu.

Kādu dienu brāļi nolēma meklēt slēptuvi ar dārglietām tūrumā, kur pēc nostāstiem atradās hercoga muiža. Tie tik stipri aizrāvās, ka par mazo māšeli pavisam aizmirsā. Viņi augām dienām raka visu aizaugušo tūrumu, bradājot pilsētas nomalē. Katru dienu māsa no mājas loga lūkojās, kā brāļi pūlējās. Sirds pamazām plīsa pušu, redzot, kā tie smagi strādā, un acīs sariesās dzidrās, dimantspīdīgās asaras.

Māsa saprata, ka tā vairs nevar turpināties, un nolēma vilkt ārā brāļus no šī bezjēdzīgā darba. Aizejot uz to vietu, kur viņi strādāja, meitene saprata, ka brāļi pazuda, un metās viņus meklēt. Izmisumā, brizdama pa plašo, izpostīto tūrumu, tā nepamanīja, kā pienāca nakts. Kad mālainā augsne jau ieskāva meitenes kājas ciešos apskāvienos, viņa apstājās.

Skatoties uz debesīm, māšelei likās, ka zvaigznāji rāda ceļu, bet tās bija tikai cerības, kuras negribēja pazust nogurušās meitenes prātā. Noslaukot asaras, viņa neatlaidīgi, ar grūtībām devās tālāk. Pa ceļam viņa vairākas reizes atrada brāļu mantas, bet pašu nebija. Bezspēkā, grimdama dubļos, meitene noietās ceļos un lūdzās visiem Svētajiem, lai atdod viņas vienīgos, tuvos cilvēkus. Nekas nelīdzēja.

Mazā māsiņa palika raudādama tūruma vidū. Klusie vēji čabināja zeltainās koku lapas, tālumā auroja kaimiņu suņi, un tūrums strauji piepildījās ar dzidrajām asarām. Viss pēkšņi palika kluss un mierīgs, gatavojoties rītausmai. Sārtās debesis atspīdēja kā akvareļu pludinājums mākslinieka gleznā - jaunajā Dagdas ezerā, māsiņas asaru radītajā.

Līga Beitāne

8. b klase

Dagdas vidusskola

Skolotāja Vija Gekiša

PASAKA PAR PASAULES GALUTĀ nebija parasta ģimene, kādu mēs mēdzam sastapt pasakās. Šai ģimenei nebija trīs dēlu, kur jaunākais - muļķis.

Ģimenē vecāki audzināja 3 meitas. Trīs meitas, kur katrai meitai - lāsts. Nav īsti zināms, kāpēc tā notiek. Varbūt tie cilvēkiem tiek uzlikti, lai pamācītu, norūdītu, pārbaudītu izturību, lai nestu kādu upuri citu dēļ, varbūt vēl ko... Parasti ir iespēja no lāsta atbrīvoties. Taču, kas notiek, ja cilvēks neiztur, rīkojas savtīgi, mēdz būt ļoti nozīmīgs.

Pirmās meitas lāsts bija neprātīgi iemīlēties. Otrās - būt aklai, taču trešās meitas lāsts tā arī palika neskaidrs ilgu gadu garumā. Neviens nezināja, no kurienes šie lāsti rodas, ģimene uztraucās, meiteņu tēvs izmisis lauzīja rokas.

Cik stipri vecāki centās pasargāt savas meitas!

Kad vecākajai bija tikko sešpadsmit, to sūtīja tālu prom mācīties; kad tikko palika astoņpadsmit - lika daudz strādāt, taču arī tālē un aizņemtībā mīlestība atrada pirmo meitu. Tā neprātīgi iemīlējās - tik stipri, ka viņas sirds izdega - vienu rītu meitene tika atrasta beigta, viņas iekšiene bija izdegusi.

Otrās meitas aklums sākumā izpaudās vien garīgā veidā, viņai nebija lemts izprast lietu sakarību pasaulē, viņa nesaskatīja nedz skaisto, nedz augsto. Taču kādā dienā tas mainījās.

Kādā vasaras dienā, aplūkojot spožo spīdekli debesjumā, viņa zaudēja arī savu fizisko redzi, saule izdedzināja viņas acis.

Ilgi vecāki, it īpaši tēvs, dzīvoja bailēs, domājot, kāda gan nelaieme piemeklēs jaunāko meitu. Uztraukuma dēļ māte ātri novecoja, tās mati kļuva sidrabbalti, āda zaudēja tvirtumu, un, protams, uztraukums nepameta nedz jaunākās meitas Vetres māti, nedz viņas tēvu.

Gadiem ejot, Vetres lāsts joprojām palika neskaidrs. Likās - viņai bija viss - daudzi apskauda viņas augumu, atšķirībā no pārējās ģimenes, tas bija sievišķīgi veidots, sejā meitene bija ļoti jauka - smalki vaibsti, gaišas lūpas un tumšas, dziļi zilas mandeļveida acis, kas it kā redzēja dvēseles. Vēl vairāk apkārtējie apbrīvoja viņas prātu, kas bija ātrs, ass un tik gaišs. Viņa patiesi bija visapkārt mīlēta!

Vetre ātri tika dzīvē uz augšu - izmācījās pie labākajiem skolotājiem; izkopa staltu stāju; izgāja pie vīra un iepazīna Dievu. Viss tiešām bija labākajā kārtībā!

Kādā aukstā ziemas vakarā, atnākot no kapsētas, kur apmeklēja vecākās meitas kapu, Pāgs sēdēja pie krāsns, pārlasot Vetres vēstuli, "es degu... degu no iekšienes...", kad pēkšņi pie durvīm kāds pieklauvēja.

Kādā aukstā ziemas vakarā, atnākot no kapsētas, kur apmeklēja vecākās meitas kapu, Pāgs sēdēja pie krāsns, pārlasot Vetres vēstuli, "es degu... degu no iekšienes...", kad pēkšņi pie durvīm kāds pieklauvēja.

Uz sliekšņa stāvēja maza, jauka meitenīte.

Ziemas laikam viņa bija tērpta absolūti nepiemēroti - melnajos matos rēgojās dzeltenzilās lentes, kas dīvaini mirdzēja, blāvās ielas laternas gaismas apspīdētas, viņas plandošā, sārtā kleita gandrīz skāra zemi, uz kuras droši balstījās basās pēdas, meitenes rokas bija neparasti tievas un pirksti - mazam bērnam neierasti mezglaini.

Meitene lēni uzlūkoja Pāgu, jau pavēra smalko muti, taču namatēvs apsteidza viņu.

"Vai esi apmaldījusies? Ārā tik auksts..." viņš satraukts teica, "nāc iekšā!" Pāgs aicināja, vērdams smagās koka durvis platāk, lai nezināmā viešņa varētu ienākt. "Nabaga... nabaga bērns... ārā tik auksts..." nemitējās klusi uztraukties Pāgs, kas, dzīves rūdīts, bija īpaši iejūtīgs pret maziem bērniem.

"Es nācu pie Vetres mātes," beidzot ierunājās viešņa, kuras balss aukstumā bija palikusi klusāka, taču joprojām skaidra un melodiska. Balss tecēja, radot kontrastu ar matos iepītajām lentēm, kas it kā lēkāja no šķipsnas uz šķipsnu, neskatoties uz to, ka vējš bija palicis aiz smagajām koka durvīm.

"Jā, Ama, jā..." uztraukti iesāka Pāgs, pasniedzot viešņai tasi karsti kūpošas tējas, un turpināja, "viņas nav mājās... Kā, saki, tevi sauc? Kāpēc meklē viņu? Esi apmaldījusies?" Saraucis uzacis, sitot tējkaroti pret tases sienām, taujāja vīrs.

"Kur ir Vetres māte?" jau konkrētāk, bet tikpat melodiski jautāja viešņa, jauki pasmaidot, viņa pielika tējas tasi pie lūpām. Taču, neiemalkojot dzērienu, nolika tasi atpakaļ uz galda un turpināja: "Es meklēju viņu jau vairāk nekā 20 gadus."

“Ama nav mājās... Nav mājās... vēlies vēl tēju?” smaidīgi piedāvāja Pāgs, sniedzot tējkannu, viņš turpināja tikpat ātri un mulsi, “nabaga, nabaga bērns... Ārā tik auksts! Ko tu teici? Nabaga bērns tādā aukstumā...”

Viešņa atturīgi pasmaidīja un iecietīgi atkātoja: “Es meklēju Amu jau vairāk nekā 20 gadus, kur viņa ir?”

Pāgs izbrīnīti uzlūkoja meiteni. “Nē, nē, 20 nē, tu pati vēl esi bērns!” viņš smaidot iebilda un tad atkal tikpat uztraukti piemetināja, “nabaga bērns... Tas aukstums! Tu noteikti...”

“Meklēju viņu tik ilgi, taču līdz šim viņa bija slēpusies un maksājusi ar citiem cilvēkiem,” meitene pārtrauca Pāgu, ceļot tasi pie lūpām, atkal neiemalkojusi, tā nolika to atpakaļ uz galda ļoti klusi un valdošajā klusumā konkrēti turpināja, “tagad viņas laiks.”

Sarunas laikā lentes viņas matos bija kļuvušas spilgtākas, tagad tās zaigoja oranžos un sarkanos toņos.

Pāgs ielūkojās bērna acīs, vien tagad pamanot, ka tās ir nakts melnumā, un ierunājās pirmo reizi šai vakara laikā droši un skaidri: “Tu esi Nāve!”

Viešņa asi, smalki iesmējās, atmetot ar roku: “Nē, nē, mūs vienmēr jauc. Es esmu Dedzinātāja.”

Pāgs neizskatījās pārlietu izbrīnīts. Viņš taču zināja, kas ir Dedzinātāja. Apkārt bieži stāstīja par Nāves māsu, kas gan galina baismīgāk par Nāvi, gan izpilda kvēlākās vēlmes. Pāgs ticēja Nāves esamībai, tomēr līdz šim bija uzskatījis Dedzinātāju vien par nostāstos mītošu būtni.

“Atnāci pakal Ama?” pilnā nopietnībā pārjautāja Pāgs, taču viņa sejā nebija ne miņas no uztraukuma, likās - viņš nav pārsteigts.

“Jā, jā, tas laiks ir klāt,” jauki smaidot, atbildēja viešņa, guntiņas matos atkal bija tapušas dzeltenzilas.

“Ņem Verti,” bez vilcināšanās Pāgs piedāvāja savu pēdējo, tagad vienīgo, meitu.

Viešņa mirkli klusēja.

“Tu domāji, ka tavas meitas ir nolādētas, taču lāsts bija tavai sievai. Viņa nevēlējās sadzīvot ar savu lāstu, pārlika to citiem. Ama jau atdeva man vecāko meitu un vidējās meitas redzi,” atkal vien pieliekot tasi pie lūpām, bet nedzerot, iebilda Dedzinātāja. Pieliecot liesmu pilno galvu sāņus, tā klusi turpināja: “Turklāt Verte ir dievu mīlēta, viņas dzīvība ir aizsargāta un vērtēta daudz augstāk nekā viņas mātes.”

“Tad ņem mani!” kaismīgi iesaucās Pāgs.

“Nē taču!” nu jau sarkanām lentēm matos zaigojot, teica viešņa, “man vajadzīga vienīgi Ama! Viņas laiks ir tagad! Tagad!”

“Varbūt tomēr,” krietni nervozāk, taču ar cerību balsī, iebilda namatēvs, tramīgi uzmetot skatienu viešņai.

“Tad bojā ies visi!”

Pāgs uzmanīgi ieskatījās naktstumsas acīs, novērsās nedaudz, apdomāja vārdus. Līdz beidzot izteica pavisam mierīgi un klusi: “Ja nedzīvo Ama, lai nedzīvo neviens.”

“Vai esi pārliecināts?” Dedzinātājas pierē parādījās rievā.

“Jā,” apstiprināja Pāgs.

Dedzinātāja piecēlās, klusi nolika tasi atpakaļ uz galda, vēlreiz apskatīja istabu. Ejot ārā, tā apgriezās, noķerot Pāga skatienu, tad atvadījās: “Lai ir, kā vēlies, Pāg! Paliec sveiks!”

Dzelteni oranžām liesmām vizot matos, Dedzinātāja izgāja, klusi aizverot smagās koka durvis.

Nākamajā dienā pasaule bija nodedzināta, sārtās liesmas un melnie dūmi paņēma visu dzīvo radību. Liesmas ienāca katrā mājā, sasniedza ikkatru sirdi, apceļoja zemeslodi, līdz beidzot iekļuva arī namā, kur aiz smagām koka durvīm sēdēja vīrs, pēdējo reizi pārļausot jaunākās meitas vēstuli: “Es degu.. degu no iekšienes... viss ir liesmās.”

Tā pienāca pasaules gals, jo pats cilvēks sāka izlemt, kuram dzīvot, kuram nē.

Kur mīt laime?

Kādā saulainā, mierīgā, tajā laikā brīnumainā dienā, meža dzīlēs izlauņās trīspīlēni. Viņu vecāki vēlējas, lai tie augtu patstāvīgi, bez to palīdzības. Tie sarunāja, ka sekos katra pīlēna darbam, bet par to mazie čamdīši nezināja.

Pagāja pirmās nedēļas, pīlēni jau kļūst arvien žiglāki un gudrāki, bet tiem bez vecāku palīdzības klājas ļoti grūti. Kaimiņiene, zaļā varde, uzzināja pīļu vecāku plānu un sagribēja palīdzēt čamdīšiem, jo to kļūva žēl. Vecāki uzskatīja, ka galvenais dzīves varoņdarbs – nokļūt līdz kādam ezeram vai upei un izveidot tur nepieciešamus dzīves apstākļus.

Pīļu mātītei bija savs mīlulītis, bet tēviņam savs, tāpēc tie uzmanīgi un piesardzīgi, lai pīlēni tos neredz, palīdzēja ātrāk adoptēties pieaugušai pīļu dzīvei. Varde Virda bija godīga, tāpēc tā palīdzēja trešajam. Kādu rītu vecāki uzzināja par Virdu un sāka dusmoties, jel kāpēc tā viņam palīdz. Ar to laiku pīlēni kļūst varenāki un atrod katrs savu ceļu uz upītēm.

Pirmais pīlēns, kurš bija pīļu mātītes mīlulītis, gāja cauri krūmainiem ceļiem. Otrais pīlēns, kurš bija tēva mīlulītis, gāja cauri dubļainai un mīkstai zemei. Trešais bija pats varenākais un drosmīgākais, bet tam bija visgarākais ceļš, tāpēc vardīte Virda palīdzēja tam. Pīļu vecāki palika vel niknāki uz Virdu, tāpēc tie izdomā apburt Virdu, lai tā kļūtu dūsmīga, neglīta un riebīga pret trešo pīlēnu. Pagāja kāds laiciņš, pirmais un otrais pīlēns jau šķērsoja pus ceļu, bet trešais nevarēja tikt līdz pusei, jo Virda darīja visu, lai tam būtu grūtāk. Trešais pīlēns saprata, ka ar vardi kaut kas notika, tāpēc viņš izdomāja tai palīdzēt. Pīlēns atcerējās, ka vislielākais ļaunums ir burvestība, kuru var vinnēt tikai ar bailēm. Tas apstājās aiz liela, veca koka un gaidīja Virdu. Kad tā pagāja garām, pīlēns to nobaidīja. Virda uzreiz pārvērtās atpakaļ par labsirdīgu un izpalīdzīgu vārdīti. Viņa visu izstāstīja pīlēnam! Tie nolēma tālāk apvienoties komandā.

Kamēr pirmais un otrais pīlēns atpūtās no grūta ceļa, komanda jau tika līdz košai un dzidrai upītei. Tur Virda un pīlēns saprata, ka mīl viens otru, tāpēc tie izveidoja mājīgas ligzdiņas un laimīgi dzīvoja kopā. Pīļu vecāki, kamēr sagaidīja savus mīlulītus, jau kļuva veci, tāpēc brāļus paņēma dzīvot pie sevis. Tā arī divi pīlēni dzīvoja kopā ar vecākiem, bet trešais spēja izveidot ģimeni un kļūt laimīgam ar saviem spēkiem.

Darba autors – Dagnija Vjatere

Klase – 10.

Izglītības iestāde – Dagdas vidusskola

Skolotāja vārds, uzvārds – Aina Slesare

Kapteinis Juris.

Kādā skaistā, zilā jūrā dzīvoja kapteinis Juris. Kapteiņa mājas bija balta buru laiva.

Reiz agrā rīta stundā sacēlās stipra vētra. Balto buru laivu apgāza stiprais, nevaldāmais vējš. Laivas sānos parādījās lieli caurumi, tāpēc laiva grima jūras dziļumā. Juris mēģināja aizpeldēt līdz salai, kuru viņš gribēja apmeklēt, bet tam nebija spēka. Viņš varēja iet bojā, taču tepat netālu gadījās delfīnu bariņš, kas draiski piepeldēja pie sliksstošā vīra un uz savām spīdīgajām mugurām izcēla to jūras krastā uz neapdzīvotas salas.

Nākamajā rītā pēc postošās vētras viņš pamodās un bija pārsteigts, ka izdzīvojis. Kapteinis ar bailēm devās pārbaudīt, kas notiek šajā brīnumainajā salā. Juris pagāja nelielu gabalu un pamanīja eksotiskus augļus, nolēma tos pagaršot, jo viņš bija ļoti izsalcis. Pēc maltītes viņš devās tālāk un satika daudz nezināmu, taču skaistu zvēru. Tomēr viņa ceļš aizvijās atpakaļ pie jūras, lai uzzinātu, kas tad viņu izglāba no bojāejas. Kad viņš pienāca pie jūras, tur neviens nebija, un viņš nolēma gaidīt. Taču nevienu viņš nesagaidīja.

Pagāja vairāki mēneši.

Kapteinis uzcēla sev māju no salmiem un uztaisīja laivu. Kāda skaidrā, saulainā dienā atpeldēja delfīnu bariņš ar nāriņu. Juris vispirms nesaprata, kas notiek, un viņš jautāja delfīniem, kas viņus izglāba. Tie klušēja, vīru uzrunāja nāriņa. Juris saprata, ka viņš iemīlējās šajā skaistulē. Kapteinis piedāvāja nāriņai savu draudzību, taču delfīni negribēja zaudēt savu māsu, jo tie bija apburtie nāriņas brāļi. Kapteinim bija jāpierāda sava mīlestība. Nāriņas brāļi lūdza uztaisīt tiem plostu no palmu lapām. Delfīniem nebija iespējas to izdarīt, jo tiem nebija roku un bez ūdens tie nevarēja ilgi uzturēties sauszemē. Kapteinis Juris vairākas dienas un naktis rūpīgi taisīja palmu lapu plostu. Beidzot tas bija gatavs. Tumši zaļo lapu plosts tika nogādāts līdz zilajiem jūras ūdeņiem. Delfīnu bariņš bija klāt, kad sadzirdēja ūdenī plostas šlakstus. Piepeldot pie plostas, tie uzleca uz tā un pēkšņi pārvērtās par staltiem jaunekļiem. Sudrabortām spurām un zvīnām tērptā nāriņa arī pārvērtās par brīnišķīgu princesi.

Kapteinis Juris ar savu līgavu un viņas brāļiem devās uz savām mājām. Mājās viņš uzcēla skaistu pili. No tās dienas visi laimīgi dzīvoja, un laiku pa laikam atcerējās par tiem seniem notikumiem.

Darba autors – Daniela Kornejeva

Klase – 6.

Izglītības iestāde – Dagdas vidusskola

Skolotāja vārds, uzvārds – Aina Slesare

Dzīves ringā

Reiz dzīvoja divi kaitīgi ieradumi - alkohols vārdā Aliņš un narkotikas vārdā Lakricsakne. Viņi visu laiku strīdējās, kurš ir labāks un svarīgāks, kura ietekme ir kaitīgāka. Alkohols piedāvāja izveidot tā saucamo kaitīgo ieradumu cīņu ringā (līdzīgi kā boksa - tikai mutiski), lai pierādītu savas spējas.

Pirmais uzstājās alkohols Aliņš.

Visvairāk mīl mani. No manis ir atkarīgi tik daudz ļaunu visā pasaulē tā, ka saskaitīt ir grūti. Es varu pārtapt slimībā „alkoholisms”, tāpēc no manis ir grūti atteikties. Pēc manis cilvēki ir gatavi skriet kaut vai uz citu pasaules malu jebkurā laikā un dienā. Mani visur ņem līdzi. Kur tad bez manis? Nav svarīgi kur: ciemos, laukos, ārzemēs, mājās vai pagalmā. Mani iesaka atstāt, bet, NĒ, cilvēki to nevar un nevēlas. Es izsūcu ārā veselību, mīlestību un spēkus, es ietekmēju garīgo un fizisko veselību, manis dēļ ikviens var nomirt un pazaudēt visu, kas ir. Cilvēkam manis dēļ var pazust intereses, hobiji, ģimene. Es esmu mīlestība no pirmā acu skatiena. Es, alkohols, varu palīdzēt un atbalstīt jebkurā dzīves situācijā - gan priekos, gan bēdās. Nu ko, tagad tava kārta!!

Hei! Es esmu Lakricsakne! Narkotikas kaut vienu reizi ir mēģinājuši apmēram 12% pasaules iedzīvotāju, bet regulāri tie ir 8 miljoni cilvēku. Un, jā, gadā nomirst 20-30 tūkstoši cilvēku. Tas ir tikai no manis – visu spēcīgās. Es izraisu halucinācijas, mieru, beidzu sāpju sajūtas, uzlaboju miegu, veidoju komfortablu sajūtu, prieku, garastāvokļa uzlabošanos. Pats galvenais ir eiforija. No manis rodas daudz problēmu: sliktas attiecības starp vienaudžiem un ģimeni, hiperaktivitāte, neiegūta izglītība, naudas un veselības problēmas. Pēc dažu gadu narkotiku lietošanas cilvēka organisms ir iztukšots, tievē, iegūst iedzeltenu ādas krāsu, sāk krist ārā mati, zūd spēks un zināšanas.

Sarunas laikā pienāca veselīgais dzīvesveids Sportiņš un, ieklausījies skaļajās valodās, izšķīra strīdu.

Jūs abi esat vienlīdz slikti un nesat tikai kaitīgo! Ikviens ir un būtu spējīgs dzīvot bez jums, bet jūs izraisāt atkarību, kuru ne katrs spēj atstāt un savaldīt. Es esmu tas, kas ir nepieciešams ikvienam. 50% veselības veidoju tieši es. Pateicoties veselīgam dzīvesveidam, mēs varam sasniegt mērķus, ilgu un laimīgu dzīvi, iesaistīties sociālajā, fiziskajā un ģimenes darbā. Es veidoju cilvēkus veselus. Sāksim no sevis, dzīvojot bez kaitīgiem ieradumiem!

Vai tu tam piekrīti?

Darba autors – Elīna Staģe

Klase – 10.

Izglītības iestāde – Dagdas vidusskola

Skolotāja vārds, uzvārds – Aina Slesare

Pasaka par pogu - ceļotāju.

Draiskulīgs saules stariņš gar aizkara malu ir iekļuvis manā istabā un spīdina tieši acīs manam plīša lācītim. Stariņš atduras pret lācīša acs sudrabaino pogu, un nu jautrs saules zaķītis ielec man tieši sejā.

Es mēģinu acerēties nakts notikumus. Vai tas bija sapnis? Vai poga tiešām runāja ar manām rotaļlietām? Es gribu ticēt, ka tas nebija sapnis, bet es tiešām dziļā nakts tumsā dzirdēju pogu stāstām manām lellēm savus brīnumainos piedzīvojumus. Lūk, kā tas bija!

Sudrabainā poga kopā ar sešām savām māsām, tādām pat spīdīgām podziņām, stāv glītā rindā, piešūtas uz Jura mēteļa. Juris ir liels ceļotājs. Tāpēc poga ļoti lepojas par to, ka ir apskatījusi pasaules skaistākās vietas.

Tā ir bijusi kopā ar Juri, kad viņš kāpa augstos, sniegotos kalnos. Tad tai likās, ka mākoņi ir tik tuvu, ka var pieglausties tiem klāt.

Tā ir redzējusi smilšainus tuksnešus u satrūkusies no skaļa ērgļa kliedziena.

Tā ir vērojusi virs jūras viļņiem lēkājōša delfīna atspulgu pati uz sevis.

Tās vaigus ir glāstījis maigs, saulē sasilis jūras vējš. Arī aukstas okeāna putas ir situšās pret to.

Tā ir priecājusies par krāsainām, bezgalīgām ziedu pļavām, vizinājusies pie nakts ugunscura skaistu ezeru tuvumā.

Kas notika? Ass rāviens, un poga, nu, guļ ceļa malā. Kur māsiņas – podziņas?

Žagata, pamanījusi kaut ko spīdam, nolaižas to tuvāk apskatīt. Laba manta! Tā satver pogu knābī un nes pāri mežiem un pļavām uz savu ligzdu. Asie žagari duras pogai sānos un skrāpē tās gludo virsmu. Poga kļūst ļoti skumja. Tikai spīdīgās zvaigznes naktī mierina to.

Blāc ! Poga jūt, ka krīt lejā. Mazais putnēns, knābi iepletis, izbrīnīts noskatās pār ligzdas malu uz tās kritienu.

Paiet dažas dienas, līdz bēdīgi guļam skumjo pogu ieraugu es. Es to paceļu un nodomāju, cik labs atradums! Tā būtu lieliska acs manam vecajam plīša lācītim. Mans lācis ir ticis pie otras acs. No sākuma poga izbrīta pēta visu svešo sev apkārt, bet, kad iestājas tumsa, sāk stāstīt manām lellēm savu dzīvesstāstu.

Manas lelles nav ceļojušas, tāpēc tās izbrīnītas klausās pogas stāstus par tālajām zemēm un jūrām. Un es arī klausos. Satinusies savā siltajā segā, es ceļoju kopā ar pogu.

Jau pagājis mēnesis kopš brīža, kad es atradu pogu.

Poga vairs neskumst par to, ka neceļo. Neskumst par to, ka neredz jaunas zemes un dabas brīnumus. Tā ir laimīga, ka nes prieku citiem. Tā ļauj ieraudzīt un sajust pasaules skaistumu tiem, kas nevar ceļot – manai lellei Rudmatei un Ilzītei, vecajam plīša lācītim un pārējām manām rotaļlietām. Tāpēc tagad poga jūtas tik laimīga kā nekad !

Darba autors – Laura Orbita

Klase – 6.

Izglītības iestāde – Dagdas vidusskola

Skolotāja vārds, uzvārds – Aina Slesare

Atrastā mīlestība

Reiz kādā kalnu ciemā dzīvoja jauneklis vārdā Stefans. Viņam nebija ne vecāku, ne brāļu, ne māsu. Stefans dzīvoja viens nelielajā mājīnā pašā kalna galā. Apkārt bija lieli meži, brīnišķīgas ziedu pļavas un upes. To visu Stefanam patika vērot stundām ilgi, nepievēršot uzmanību nekam citam. Katru vakaru jauneklis, izejot no mājas, vēroja saulrietu, apgulstoties mīkstajā zālē vai sēžot uz akmens. Stefans bija ļoti liels sapņotājs un domātājs. Skatoties debesīs, tas domāja par citām valstīm un pasaulēm, par citiem cilvēkiem un mīlestību.

Kādu vakaru, kad saules stari apspīdēja tikai kalnu galotnes, Stefans nolēma aiziet uz mežu, jo no kaimiņiem izdzirdēja, ka mežā kāds dzied dziesmas. Stefans paņēma maizi un droši devās biezoknī. Kad spēka iet vairs nepalika, viņš apsēdās uz celma un izvilka no kabatas maizi. Tikko viņš gribēja nokost gabaliņu, tā pēkšņi sajuta, ka aiz muguras kaut kas stāv. Stefans ātri pagriezās un ieraudzīja meiteni baltā kleitā. Viņa bija tik skaista, ka jauneklis aizmirsa, ko viņš te meklē.

„Amēlija... mani sauc Amēlija, bet kā sauc tevi?” pēkšņi ierunājās meitene.

„Stefans”, nedrošā balsī atbildēja jauneklis.

„Ko tu šeit dari?” jautāja puisis, turpinot sarunu.

Meitene sāka stāstīt: „Mani sauc Amēlija, un es esmu eņģelis, kas nolaidies no debesīm, jo es gribēju vairāk uzzināt par parastiem cilvēkiem, un man paveicās satikt tevi, Stefan!”

Viņš ļoti izbrīnījās un nenoticēja meitenei, un tad pajautāja: „Ja tu esi eņģelis, tad tev ir jābūt spārniem, vai ne?”

„Man ir spārni”, atbildēja Amēlija, rādot Stefanam savus spārnus, paslēptus baltās kleitas krokās.

Tā viņi ilgi sarunājās, kamēr satumsa, un debesīs jau parādījās zvaigznes. Jaunieši sarunāja satikties rītā pie ezera, un Stefans devās mājās. Naktī jauneklis nevarēja aizmigt, baidoties, ka viss izrādīsies tikai sapnis. Visu dienu Stefans gaidīja tikšanos ar Amēliju, jo ir sapratis, ka ir iemīlējies. Beidzot pienāca vakars, un jauneklis devās pie ezera. Meitene jau sēdēja krastā un skatījās, kā zivtiņas jautri spēlējas ūdenī, un pat nepamanīja Stefana atnākšanu. Puisis uzmanīgi pienāca un apsēdās blakus.

„Es jau domāju, ka tu neatnāksi,” saka Amēlija.

Stefans atbildēja: „Es visu dienu gaidīju tikšanos ar tevi, jo gribēju atzīties, ka es tevi mīlu un ...”, bet meitene pārtrauca viņa atzišanos: „Es nevaru atrasties ilgi uz zemes, un drīz man būs jāatgriežas atpakaļ savā pasaulē, un tev, Stefan, ir jāsaprot, ka mēs nevarēsim būt kopā, bet, ja ļoti gribēsi mani atrast, tad tu to izdarīsi!”

Pasakot šos vārdus, Amēlija pazuda, un Stefans nolēma savu dzīvi veltīt tam, lai sameklētu savu mīļoto.

Pagāja daudzi gadi, bet Stefans turpināja meklēt un nepadevās. Tā viņš bija apceļojis gandrīz visu pasauli, sasniedzis visu, par ko sapņojis bērnībā, bet savu mīļoto Amēliju nav atradis. Stefans nolēma atgriezties mājās un aiziet uz mežu, kur tie bija satikušies pirmo reizi. Kāpjot augšā, Stefans nejauši paslīdēja un krita no kalna lejā. Lidojumā viņš atcerējās visu savu dzīvi.

Pēkšņi apņēma tumsa, pēc tam spilgta gaisma tuneļa galā, kurā viņš ieraudzīja Amēliju, un no tā laika viņi vienmēr bija kopā.

Darba autors – Polina Smoļaninova

Klase – 10.

Izglītības iestāde – Dagdas vidusskola

Skolotāja vārds, uzvārds – Aina Slesare

MYUŽEIGO VOSORA

Meitine stovieja iz līveņa i lyukojās sortajūs dabasūs. Durovys beja pusparvārtys i jos mateņūs doncoja viejš. Jei zinoja, ka tyuleņ mote jū īdzeis ustobā, lai ītu gulātu, un pi seva porgrīza acs. Jos mote nikod nabeja mociesa pamaneit saulrīta šmukumu. Cauru vokoru tikai kola meitinei golvā nokušos dīnys dorbus.

‘‘Ilze! Otkoņ laid soltu gaisu vydā. Cik reižu maņ tev jootkorto- gulāt!’’

‘‘Mam, tyuleņ likšūs iz auss, as tikai gribu radzāt kai sauļe nūrīt. Lyudzu!’’

Bet golu golā mote īdzyna Ilzeiti ustobā. Jai veļ beja joiztrin zūbi i kojis jonūmozgoj i mote nataisijos gaidiet iz sauļi, kamēr tei veļ nūrīt. Jei dūmoja, ka Ilze veļ pīteikami daudz saulrītu redzās. Ilze gon tai nadūmoja. Jei zinoja, ka pareit ir pirmais septembris i piec to jei kotru vokoru siedās ustobā i piļdeis mojisdorbus.

Tanī vokorā jei par tū daudz dūmoju i kod mote beja likusās iz auss, Ilzeite izlaviejos nu sātys pajimdama sav ļeidza vaļ tikai mamys halatu. Jū pogolmā stovieja batuts i Ilzeite īzadūmojās, ka varātu drupeit atsagultur. Jei naaizmigtu, tikai pasnaustu. Arvīn pa jos golvu šaudejos dūma- kai byutu, ja vosora byutu myužeiga?

Nokamajā reitā Ilzeite pamūdus gaužom sasveiduse pi tam jei atsarodās svešā ustobā. Jos gulteņa sovaiži staroja i beja cīši sylta. Jei atsarodās vīnā nu četrim ustobys koktim, porejūs beja citys gulteņys. Vīna beja cīši raiba i krosaina, nu ūtrys noca cereņu smarža, bet nu trešos gultys noca lels soltums. Īsaverūtīs cīšok, jei pamanieja, ka gultos kaidis guļ. Tys, kas guļāja krosainajā gultā soka grūzietīs i žovotīs. Ilze nazynoja kū dareit. Jei nabeja nūbejusās, tikai porsteigta.

Mama jei vīnmār tika aizrodies, ka Ilze nu reitim porok skaļi uzavedās, deļtam Ilze uzmaneiga izkopa nu sovys gultys i centās naradiet nivīnu skaņu. Ustobys golā, starp soltū i smaržeigū gultu atsaroda durovys. Meitine uzmaneigi lavejos jom tyvok i jos kojeņis drupeit apsola nu solto gaisa, kas noce nu vīnys nu gultom. Aiz durovom atsaroda pļova. Viersā zolis stībreņim beja rosa, kas mirgoja reita sauļē. Koč kur toļok jei redzieja pļovā gonomīs gūteņys, bet blokus beja kliets, kurā dzīdoja gaiļs.

Tod, natoļi nu kliņģereišu dūbis, Ilzeite pamanieja stovam sīvīti. Jei augumā beja kai mama, bet mamai leidzeiga nabeja. Jos moti beja gari i zaltaini, ap golvu bolts lokots i bosis kojis. Meitine īraudzieja Ilzeiti i izskatiejās porsteigta.

‘‘Bārns! Kū tu še dori? Kur ir tova sāta?’’

‘‘As nazynu. Nauzatrauc, as nivīnu napamūdinoju un beju ļūti klusa. Tovs dorzs ir skaists.’’

‘‘Kai tevi sauc?’’

‘‘Ilza.’’

‘‘As asmu Vosora.’’

Ilze naspieja nūslipt savu izbreinu i skrieja apkampt Vosoru. Jei narimos stostiet, cik ļūti mīļoj saulrītu, cik ļūti jei garšoj meža zemenis i cik ļūti jei nagrib rudeni i školu. Ilzeite lyudzās i lyudzās, lai Vosora palīk ilgok. Vosora sacieja, ka jai nav laika i dreiz jei byus jodūdas prūm, bet Ilzei izadevos jū pīrunot.

Ilze beja ļūti laimeīga. Cauru dīnu jei skraidieja pa pļovu un ķiera tauriņus. Kod vīn jei gribieja, jei daboja saldiejumu i cik vīn daudz vieļiejās, jei skatiejās saulrītu. Kaidu dīnu jei atceriejās, ka ja tagad nabyutu myužeigo vosora, jei byutu školā i tei dūma jei ņimoz napatika. Tūmār Ilze vairs naredzieja tik daudz taureņ, kai parasti. Vīnu dīnu jei prasieja pordeviejam saldiejumu, bet jis sacāja, ka beidzīs. Ejūt pa pļovu jei sa- stopa začēiti, kas raudoja.

“Začēit, kas nūtics? Voi ar tevi nivīns vairs naskraida pa pļovu?” Ilze vaicuoja.

“Nā, meitineit, as vairs nagribu. Man ir korsts i as gaidu, kod variešu viļkt sovu boltū kažūku.”

Arī kliņģereitis vairs nazīdieja tik šmukys. Jū zīdeņi beja palikuši bryuneigi un lopys nūkoltušys. Piekšņi arī saulrīti Ilzei vairs nalikās šmuki. Arī Vosoru Ilze reti sastopa. Parasti jei skraidieja pa pļovu prīceiga i saulai- na, bet nu jei beja nūgurusi un bez prīka. Arī Rudeņam beja apņics guļāt un jis cauru dīnu apņiceigi topoja pa ustobu. Jī ar Vosoru pat beja sokuši streidātīs.

Ilze saprota, ka nivīnam vairs napateik myužeigo vosora, arī Ilzei vairs napatika. Tod jei apsiedās pļovā i soka raudot. Osorys tyuleņ pat izgaroja nu jos vaidzeņīm nu lelo korstuma un Ilze saprota, ka grib atpakaļ uz sātu.

“Vosora! Lyudzu pīdūd maņ. As tai nagribieju. As vairs nagribu myužeigu vosoru, lyudzu atgrīz atpakaļ ru- deni, zīmu un pavasari.”

Vosorai divreiz nabeja joatkortoj.

Ilze pamūdās. Jei jutās sareibusi un nūsoluse. Apkort beja tymss, tymss. Jei centās pīsaceļt kojoss, bet navarie- ja nūstoviet. Jei atsarodās uz batuta. Mīgainom acīm jei ītyņās cīšok mamys halātā i nūkope nu batuta. Zoļe beja mytra un Ilzeite mudri aiztipinoja atpakaļ uz ustobu. Ustobā greida beja sylta un kojis jū tai vīņ i vilka uz mamys ustobu. Jei īļeida pi mamys gultā i aplika sovys soltos rūceņis ap mamys syltū koklu. Mama nadaudz pagrūziejās un apskova Ilzeiti.

Ilzei beja labi tepat, porejūšajā vosorā. Jei piekšņi rikteigi sagribiejās rudiņi i školu.

“Bet na myužeigu rudeni,” Ilze pasmaidieja.

Viļānu vidusškolys

7.a klasis školņeica

Gunta Kroiča

Školotoja Ilze Straujupe

Kuo bāduot?

Pīlaseyuse pylnu ķarzeiti ar ūdzeņom, Moņceite pīsaāduse nūsapyute: „Zaras tāte ar mamu iz sātu afīs, vajag pasaspešeit.”

Te Moņceite pēkšņi apsaķāra, ka nav juos jauno skusteņa. Pabyra Moņceitei osorys kai zierni. Raud.

„Taidis skaists skusteņš, tātis dovynots, ” otkoņ jei gaužai raud.

„Kuož, Moņceit, raudi?” padzērda meiteņa. Sazatryka, apsavēra apļeik. Nivīna nav.

„Naraud, Moņceit, pastuost, kas nūtyka?” otkon kas to īsarunova.

Moņceite nūlaiž acs i īrauga iz calma šķierzlotu. Nūsabreīņejuse meiteņa atbiļdieja: „Nu kai te naraudot, ka taida bāda, pazaudēju skusteņi.”

„Nu kaida že te bāda, skusteņi var jaunu nūpērkt. Pazaver, es asteiti pazaudēju, a jei ataug, pazaudēju, a jei otkon ataug. Kū pazaudieji, tū atrasi, a naatrasi, lobuoks i prišuoks byus.”

„A kai že tu, šķērzloteņ, bez asteitis?”

„Nasabādoj par maņi, meiteņ, golva ir, kuojeņis kust, i labi. Tevi, Moņceit, sātā jau nūzagaidejuši, es tevi pavadeišu.”

Moņceite padūmova, padūmova i prauda - lakateņi nūpierkt var. Kū te sazatraukt?!

Darba autors – Agate Krilova

Klase – 10.

Izglītības iestāde – Dagdas vidusskola

Skolotāja vārds, uzvārds – Aina Slesare

Karaļa trīs dēli.

Sensenos laikos Dagda bija liela pilsēta. Te dzīvoja karalis, kuram bija trīs dēli. Jānis bija slims un vārgs, taču tam piederēja liela bagātība.

Vecākais un vidējais dēls bija ļoti alkātīgi un vēlējās iegūt visu tēva bagātību, bet jaunākajam dēlam nauda nerūpēja. Gulēdams uz nāves gultas, karalis visu savu bagātību novēlēja jaunākajam dēlam. Pārējie abi brāļi sadusmojās un bija nikni. Vecākajiem brāļiem bija vienalga par jaunāko brāli. Vienu dienu mazākais brālis pastaigājās gar Dagdas ezeru, un pēkšņi kāds viņam ar akmeni iesita pa galvu. Tie bija vecākie brāļi, kas nonāvēja jaunāko karaļa dēlu. Viņi ievilka savu brāli ezerā, un ķermenis lēni ieslīga dzelmē. Pēc trim dienām vecākie brāļi bija sadalījuši bagātību un saimniekoja pilī. Sestajā dienā pēc jaunākā dēla nāves plosījās briesmīga vētra. Dārdēja pērkons un visapkārt zibeņoja. Pēkšņi debesīs parādījās spilgta gaisma. Tā iekļuva pilī un paņēma pie sevis abus brāļus. Spilgtā gaisma bija jaunākā brāļa dvēsele.

Tā nu visi trīs brāļi tika nonāvēti, taču jaunākais brālis pārvērtās zelta zivtiņā, kuru vēl joprojām var noķert Dagdas ezerā, bet vecāko brāļu dvēseles mājā Dagdas alā, taču neviens nezina, kur palikusi lielā bagātība.

Reinis Vigulis

8.b klase

Dagdas vidusskola

Vija Gekiša

Kā radās Priežu kalns.

Reiz dzīvoja karalis, kuram bija skaista, liela pils kāda kalna galā. No tās varēja redzēt mazu ezeru, pie kura maksšķerēja gan bruņinieki, gan veci vīri. Karaļvalstī visi dzīvoja saticībā, tomēr katru nakti tai uzbruka mazi velni, kuri nedeļa dzīvot mierīgi.

Karalis ļoti uztraucās par iedzīvotāju drošību. Cēla lielus žogus, ēkas, pieņēma darbā arvien vairāk bruņinieku, tomēr velni izlīda no ezera dziļuma un nolēma iekarot pili, jo tiem vajadzēja mājvietu, kurā apmesties uz dzīvi. Nekas nelīdzēja, jo velni koda, ja pie viņiem kāds pienāk. Tie zaga, ēda mājlopus, dedzināja mājas. Ļaudis nevarēja tādos apstākļos dzīvot, un pamazām karaļvalsts izmira.

Velni, domādami, kā uzvarējuši, vairs nenāca, bet pa to laiku karalis naktī bēra smiltis ezerā ar spaiņiem, nesa ūdeni prom, tā ezers gandrīz izžuva. Kad jau viss darbs bija paveikts, velni saprata, ka zaudē. Tie nezināja, ko darīt, jo laužu mājas nodedzinātas, lopi apēsti. Bruņinieki, zinādami, ka velniem nepatīk gaisma, naktī staigāja ar lukturiem, tādā veidā baidot mazos palaidņus. Ar katru diennakti to palika arvien mazāk un mazāk.

Karalis izdomāja, kā atbrīvot karaļvalsti. Kādu nakti, kamēr velni dzīvojās pie pils, viņš ar saviem bruņiniekiem aizbēra līdz galam ezeru, no kura līda pāridarītāji. Dienai iestājoties, velni vairs nevarēja tikt ellē un aizgāja bojā. Pēc kāda laika to vietā sāka augt priedes, tāpat kā viņi koki koda ar savām skujām.

Vēl daudzus gadus karalis laimīgi dzīvoja savā pilī. Kad tas nomira, pils sabruka, bet priedes līdz šim laikiem vēl joprojām aug šajā kalnā.

Valērija Mihejeva

8. b klase

Dagdas vidusskola

Skolotāja Vija Gekiša

Kā radās Rāznas ezers?

Sensenos laikos viens brīnišķīgs putns, gaisā meklēdams vietu, kur nolaisties, izvēlējās Latviju. Putns ļoti gribēja, lai mūsu zemi izdaiļotu ar plašajiem, zaļajiem klajumiem un ezeriem. Gulbis palūdza Dievam izgreznot Latvijas zemi, bet tas noteica, ka tikai vienu Latvijas apgabalu var padarīt krāšņāku.

Nākošās dienas rītā putns atlidoja pie Dieva un pārliecinoši teica, ka Latgali grib apdāvināt ar krāšņiem dabas skatiem un ziliem ezeriem, jo tieši Latgales zemē dzīvojošie cilvēki ir atsaucīgi, saprotoši un draudzīgi. Dievs piekrita putnam, un brīnums notika. Latgale kļuva košāka un krāsaināka, un tad Dievs noteica, ka vienmēr Latgales zemi dēvēs par zilo ezeru dzimteni, jo tieši šeit ir visvairāk ezeru.

Gulbim nepietika ar to, ka Latgalē visi ezeri ir vienādi, tāpēc viņš nolēma debess pavēlniekam lūgt piešķirt vienam no ezeriem īpašu izskatu. Dievs palūdza putnam izvēlēties vienu ezeru, kurš vairāk ir zināms. Gulbis atcerējās par Rāznas skaistumu, jo šis ezers ir izvietots ļoti piemērotā vietā. Dievs uzklaušīja putnu, un brīnums sāka piepildīties.

Rāznas ezers ir bagāts ar dažādu zivju sugām un ūdensaugiem. Dievs uzdāvināja dažas salas Rāznas ezeram, kuras arī priecē cilvēkus.

Kopš tiem laikiem gulbis bija uzticīgs, drosmīgs un izpalīdzīgs putns, kurš, redzot dažādas dabas problēmas, palīdzēja katrā situācijā, iesaistot tajā Dievu, bet ezeri ar katru gadu izskatījās arvien zilāki un skaistāki.

Viola Grundāne

8. b klase

Dagdas vidusskola

Skolotāja Vija Gekiša

